

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri označilih in tako tudi pri „posojilih“ se plačuje za navadno tristostrano vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo ureduštvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4, II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankirajo. — Delodavci in drugimi noprorečnimi se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Naše najnovejše posojilo.

V Gorici, 18. novembra 1886.

III.

Ako hočemo imeti, lahek pa natančen račun denimo za vsako leto enako odplačilo na ime glavnice in tak znesek obrestij, ki ga zahteva še ne izplačani kapital. Začnimo pri onem kapitalu, ki ga bo moralo mesto plačati, in preidimo k onemu, ki ga ponudnik posodi. Mesto se bo držalo pri povračanju posojila nominalne vrednosti, to je: plača na ime glavnice 300.000 gld. Ako odplača koncem vsakega leta 6000 gld. glavnice, splača jo popolnoma s koncem 50. leta. Enoletne obresti od vse nominalne glavnice po 4 od sto znašajo 12.000 gld. Poizvedeti nam je, koliko obrestij plačamo po našem amortizacijskem načrtu v 50 letih. V ta namen moramo vedeti, koliko kapitala bomo imeli v 50. letih. Prvo leto bo v naših rokah ves nominalni (izmišljeni) kapital, namreč 300.000 gld., drugo leto 6000 gld. manj, namreč le 294.000, tretje leto le 288.000, petdeseto leto pa samo še 6000 gld. Ako seštejemo vse te posamezne zneske, dobimo kot skupno vsoto kapitala prenešenega na eno leto znesek 7.650.000 gld., kateri da po 4% skupnih obrestij 306.000 gld.

Če ostanemo pri tem načrtu in če hočemo rabiti besede mestnega urada in židovskih upnikov, bi rekli: v 50 letih izplača mesto svojega upnika, povračilo mu 300.000 gld. glavnice in 4% obrestij v skupnem znesku 306.000 gld., vsega vkup 606.000 gld. To je pa popolnoma krivo, ker glavnica 300.000 gld. je izmišljena. Resnično je le to, da skupni znesek, ki bi ga mesto plačalo po našem načrtu v 50 letih, bi znašal 606.000 gld.; a popolnoma krivo je to, da bi od te vsote šlo 300.000 gld. na glavnico 306.000 pa na obresti. Mesto je v resnici prejelo (ali prejme) od svojega upnika g. Jone le 262.350 gld. Ta je resnična glavnica, od katere bo treba obresti plačevati; in praša se, koliko bodo znašale vse obresti skupaj in koliko obresti pride na 100 gld. v enem letu?

Ako bi mesto odplačevalo prejeto glavnico v enakih petdesetletnih odplačilih, dalo bi vsako leto na to ime 5.247 gld.; vsi zneski posameznih let prenešeni na 1 leto dali bi znatno vsoto 6.689.925 gld.; 4% obresti od te vsote bi znašale 267.597 gld. Ta bi bila resnična vsota obrestij od prejetega denara v 50 letih po 4%. — Ali naše mesto dalo bi v resnici tudi po pričujočem načrtu, ako bi se ga držalo, veliko večje vsote od navedenih, namreč „glavnice“ 300.000 gld., obrestij pa 306.000 gld.; torej „glavnice“ za 37.650 gld. več nego je prejelo, obrestij pa za 38.403 gld. več nego znašajo obresti po 4% od 262.350 gld. Kaj naj rečemo o teh vsotah 37.650 gld. in 38.403 gld.? Ali pripadajo k glavnici? ali k njenim 4% obrestim? Ne; ampak 37.650 gld. je premij, ki ga da mesto g. Joni, da mu posodi 262.350 gld. po 4%. Ta premij mu bo mesto odplačevalo skozi 50 let v enakih letnih odplačilih (po našem načrtu) po 753 gld., ki z letnimi odplačili glavnice v znesku 5.247 dajo vsoto 6000 gld., ki je bila zgoraj navedena pod imenom letnega odplačila „glavnice“. Ako se ta premij prenesse na 1 leto, dobi se lepa vsota 960.075 gld., ki po 4% da obrestij 33.403 gld. Če dodamo to vsoto 4% obrestim od glavnice 262.350, ki znašajo 267.597 gld., dobimo uže prej omenjeno vsoto obrestij 306.000 gld. Ako bi se mesto držalo našega načrta, plačalo bi g. Joni v 50 letih: a. prejeto glavnico 262.350 gld.; b. 4% obresti od te glavnice v znesku 267.597 gld.; c. premij v lepi vsoti 37.650 gld.; d. 4% obresti od tega premija v znesku 38.403 gld.; vsega vkup 606.000 gld. Po načrtu, ki ga je izdelal g. Pavie, plača mesto pa še višje vsote namreč: a. glavnico 262.350 gld.; b. 4% obresti od glavnice 347.886 gld. 60 kr.; c. premij zaugodno posojilo 37.650 gld.; d. 4% obrestij od premija 49.925 gld. 40 kr.; vsega vkup 697.812 gld.; torej 91.812 gld. več obrestij od glavnice in od premija nego po našem načrtu; in to radi tega, ker po Pavieinem načrtu bo odplačevalo mesto prva leta prav malo „glavnice“, zadnje leta pa prav

veliko, da bodo namreč židove bučele kolikor moč še dolgo na paši.

Do zdaj imamo le skupne vsote obrestij; a izvedeti moramo odstotke, katere bi dobival g. Jona od posojenih 262.350 gld. po našem načrtu in katere bo dobival po vsakem in katerem koli načrtu. V to svrhu moramo došteti k 4% obrestim v znesku 267.597 gld. še premij v znesku 37.650 gld. in obrestij od premija v 50 letih, ki znašajo 38.403 gld., kar nam da precejšnjo vsoto 343.650 gld. To bi bile prave obresti, katere bi dobil g. Jona od svojega posojila po našem načrtu v 50 letih ali v enem letu od vsote 689.925 gld. Po načrtu g. Pavie, po katerem bomo plačevali, dobi pa celo 397.812 gld. od glavnice 262.350 gld. Če računamo, koliko obrestij pride na 100 gld. v enem letu, dobimo število 5.136, to je: 5 gl. 13 1/2 kr. Za ono posojilo, katero se po mestu livali kot jako ugodno, kot po 4%, bomo plačevali obresti skozi 50 let po 5 gld. 13 1/2 kr. To so resnični procenti g. Jone.

Deželni zbor je dovolil mestu, naj vzame na posodo denar po 50%. Ako bi bilo mesto pri tem ostalo in izdalo obligacij za 262.350 gld., bi se mu bile vplačale prav gotovo v polnem znesku, tako da bi ne bilo razlike med nominalno in resnično vrednostjo. Najbrže bi se bile uplačevale še nad nominalno vrednostjo, ker našo posojilo je zanesljivo in ker v židovskih škrinjah leži toliko denara nakopičenega, da pošten in zanesljiv gospodar, ki vzame mnogo denara skupaj, ga da bi po 50%, kolikor le hoče. Ako so se neki ljudje oglašali, da bankam denar pomanjkuje, in so hoteli s tem pritiskati, bili so ali sleparji ali pa osleparjenci, kajti to bi je sedanjemu denarnemu stanu drzno v obraz. Denara dobi se dandanes proti dobri zastavi, kolikor se hoče, in vender bomo plačevali po načrtu g. Pavie od našega posojila 5 gl. 13 1/2 kr. od sto, med tem ko bi po načrtu dež. zbora plačevali le po 5 gld. od sto. Kateri načrt je mestu ugodnejši? Kdor ni slep, lahko s prsti otipa.

Pa ne samo za slučaj, da bi se petodstotna (5%) dolžna pisma popojno vplačevala (al pari), bi bil načrt deželnega zbora boljši od onega g. Pavie, ampak celo tedaj, ako bi se vplačevala samo po 99 gld.; kajti v tem slučaju znašale bi obresti v odstotkih 5 gl. in 9 kr. od sto. Ako bi se vplačevalo 50% obligacije samo po 98 gld., tedaj bi bila kupčija slabša od Jonine, ker bi znašale obresti v odstotkih 5 gl. 18 kr.; ako bi se pa uplačevalo po 98 gld. 50 kr., tedaj bi bila kupčija enaka oni g. Jone, ker obresti bi znašale v procentih 5 gld. 13 1/2 kr. (5.1358). Da bi se ne bile oddale petodstotne obligacije ali dolžna pisma po tej ceni, ni dvomiti niti za trenotek; pač pa je jako verjetno, da bi se bile oddale še nad znesek 100 gld., ker so davka proste in gotove in ker dandanes denar povsod ostaja, in tedaj bi mesto ne plačevalo od posojila niti 5 procentov, ampak manj.

Navedeni nameček 13 1/2 kr., ki ga bomo plačevali nad 5 od sto pri obrestih, je sicer majhen, vender prinese g. Joni v 50 letih po našem načrtu nič manj kot 9.098 gld. 30 kr.; po mestnem načrtu pa, po katerem bomo v resnici plačevali, celo 11.529 gld. Za to vsoto je načrt dež. zbora boljši od onega g. Pavie za slučaj, da bi se oddale posojilo al pari, t. j. da bi se obligacije polno vplačale, kar bi se bilo, kakor rečeno, prav gotovo zgodilo. Ako bi se bile 50% obligacije prodajale nad 100, bil bi dobiček za mesto še večji. Razlika sicer ni prav velika, pa vender je in sicer v korist načrtu dež. zbora. To smo hoteli dokazati, ker se je trdilo z mnogih strani, da je načrt g. Pavie ugodnejši od onega dež. zbora in ker je to trjenje in dokazovanje nagnilo dež. odbor, da je potrdil mestno posojilo.

Jona pa nima samo tega dobička, da je oddal denar za 50 let da ga je naložil po 50%, da dobi vrhu tega še 11.529 gld., ampak bo imel še drug dobiček, ker bo prodajal obligacije dražje nego jih je kupil. Jona plača dolžna pisma po 87 gl. 45 kr.; če jih bo prodajal po 91 gld., dobi hitro novih 10.650 gld. Da jih bo gotovo tako drago prodajal, razvidno je iz navedenega, katero jim poje v „Cvrtieru“ od 16. t.

m., kjer pravi, da na te papirje se kapitali varno in dobičkonosno nakladajo, ter da so boljši od drugih občinskih posojil in od obligacij zemljiške odveze. Ako donša novo posojilo podjetniku toliko dobička, je pač dvomljivo, da bi bilo za mesto tako ugodno, kakor trdi goriški monitor.

Kaj pa gledé dobe, v kateri naj se posojilo vrne? ali ni doba 50 let, ugodnejša od one 45 let? Deželni zbor je bilo določil 45 let, g. Pavie nasvetoval je 50; čegava je boljša? V finančnem oziru je popolnoma enako, naj se odplačuje glavnica mnogo ali pa malo let, v velikih ali majhnih odplačilih. Odplačila in spladilo obsegajo glavnice in obresti; obresti izražajo se v procentih. Kdor obdrži tuj kapital mnogo let, mora večkrat plačati letne obresti; kdor ga prej vrne, prej je rešen plačevanja obrestij; vender razen kapitala in procentov nikdo nič ne zahteva; zato je v finančnem ali denarnem oziru število let brez pomena.

Drugače pa je to v gospodarskem oziru in reči moramo, da tudi tu je dež. zbor pravo zadel. Pri določevanju let, v katerih je treba posojilo vrniti, gledati se mora na dolžnikove moči ter se mu morajo nakladati taka bremena, katera more nositi, da ne obnemore, po drugi strani pa se mu ne smejo obroki čez mero raztegniti, da ne postane len in nemaren. Gledé na moči da se Gorici še veliko naložiti, ker ima trdna pleča, podprta po pridnih deželanah, ki kupujejo z mestom; zato so uže pripravljeni načrti za nadaljna posojila. Deželni zbor hotel je najbrže, naj mesto podviza pri povračanju posojila, da si odpravi stare rane in da si pridobi za časa mesa za nove. Dež. zbor imel je torej najboljšo nameno, ko je sklenil, da naj se posojilo vrne v 45 letih. Hotel je mesto priganjati, naj se prej ko mogoče reši tuje glavnice, da mu ne bo treba obrestij plačevati, kar ni huje reči od dolga, ki použiva letne dohodke, ne da bi kaj donašal. Dolgi obroki koristni so obnemoglim, da se jim ne zapre sapa na enkrat, da se jim da prilika k okrevanju, dasi je tako okrevanje jako drago. Dolgi obroki koristni so upniku, ker mu donšajo letne obresti brez skrbí, komu bi k letu denar izposodil. Naše mesto ni tako šibko, da bi ne moglo plačati dolga v 45 letih, in nima nikake dolžnosti rediti tuje bučele na svoji njivi. Zato je podaljšanje obrovov gledé mesta neosnovano.

Ako ni torej načrt g. Jone v nobenem oziru boljši mimo onega deželnega zbora, marveč v vsakem oziru slabši, zakaj ga je potrdil deželni odbor? Uže zgoraj smo omenili, da deželni odbor se je resno trudil, da bi bil spoznal, kateri načrt je boljši; a obžalovati moramo, da se mu to ni posrečilo. S početka bil je na pravem sledu; a ko je magistrat izvedel, da deželni odbor ni posebno naklonjen Joninemu posojilu, skušal je podpreti sklep mestnega starešinstva z dne 20. okt. t. l., kolikor je mogel, da bi se skleneno posojilo ne razbilo. In kaj je naredel v hvalo Joninega načrta? To le: Če vzamemo na posodo 262.350 gl. in odplačujemo to glavnico po načrtu g. Pavie 50 let, plačamo vsako leto povprečno 13.956 gl. 24 kr.; ako jo pa hočemo spladati v 45 letih, moramo plačevati vsako leto večjo povprečno vsoto, recimo 14.700 gld. Zadnja vsota presega prvo za 743 gld. 76 kr.; ako naložimo to vsoto vsako leto na obresti, dobimo v 45 letih velik kup denara. Magistrat sicer ne bo v resnici obrestonosno nakladal te prihranjene vsote, marveč jo pusti vsako leto v žepih davkoplačevalcev, katerim naredi v 45 letih tisti veliki kup obrestij. Za ta veliki kup denara je torej Jonin načrt boljši nego oni deželnega zbora.

Kdo ne spozna na prvi pogled, da tak ugovor je jalov in piškav? Če donša 743 gl. 76 kr. na obresti (v hišo, zemljo, kupčijo, obrt), koliko procentov ti bodo nesli? K večjemu 5 od sto, ako gre prav po sredi. Kaj pa boš zidal s tistimi 50%? Židu jih moraš dati kot letne obresti za tistih 743 gl. 76 kr., katere bi mu bil lahko plačal, katerih pa mu nisi, ker si jih naložil na obresti. In te obresti, ki si jih dobil za 743 gl. 76 kr., ti niti ne bodo nadostovale za žida, ker njemu plačuješ po 5 gl. 13 1/2 kr. od sto, tako da moraš še dodajati iz svojega žepa,

Ali morda meni, da dobiš za svojih 743 gl. 76 kr. več ko pa 5 od sto? Niti tega ne dobiš, ker hiša, zemljišče, obrt ti pogosto ne nese niti po 3, po 4, po 5 od sto; vrhu tega je onih 743 gl. 76 kr. med davkoplačevalce tako drobno razmetih, da se posamezniku niti ne pozna, ali ima tisti drobec ali ne, in da se torej ne more niti govoriti o obdavčitvi onih (recimo) 743 gl. 76 kr., ki se skoraj 45 let plačajo v šopih davkoplačevalcev. Kje je torej dobiček? Edino le v domišljiji računarjevi, v fikciji, in ta fikcija je pomagala, da je bila sprejeta pomada g. Jone. Ako bi se dali dobiti s tem dobičkom, da se letna odplačila postavijo kolikor mogoče nizka, potem ni treba sploh nič plačevati, ampak le dolgoročno štati ter plačevati obresti s tistimi dobički, katere kdo izračuna, če tudi davkoplačevalci ne bi nič ne ve.

Is navedenih razlogov je po našem mnenju dovolj jasno, da račun mornarjev računarjev stoji na krivi podlagi, da nečrta denar, zatorej je za mesto ugodnejši od onega g. Jone in da tedaj denar odbor ne bi bil smel potrditi sklepa našega zastopništva z dne 30. oktobra t. l. Zato obhajujemo, da je denar odbor potrdil pozajelo, a še bolj obhajujemo dokazovanje, da ima g. Jone za mesto boljše arve nego vsi drugi doletni zbor naše pokrajine grofije.

Dopisi.

V Gorici, 23. novembra. — Slovensko bralno in podporno društvo imelo je preteklo nedeljo zopet prav lepo veselico v proslavljanje imendan ali godu presvitile cesarice Elizabete. Društvenikov in prijateljev društva nabralo se je bilo toliko, da je bila po nekaterih mestih prostorne čitalnične dvorane prava gneča. Število navzočih ljudi se je conilo med 400 in 500. Razen domačih udov in njihov družin došli so bili tudi mnogi zunanji iz Solkana, Grgarja, Šempasa, St. Petra, St. Andreja in iz Podgora. Kanaleka čitalnica bila je zastopana po deputaciji. Če tudi so bili zastopani tudi odličnejši stanovi, vendar je imela skupščina po svoji veliki večini tak obraz, kakoršen se pričakuje v takem društvu, videl si namreč zbrane vsakovrstne srednje in nižje stanovalce: delavce, kmečke, rokodelce, obrtnike, kupčije in druge. V tem zasluži podporno društvo vso hvalo, da zna zbirati okole sebe narod iz vseh krogov.

Program vrtil se je po napovedanem redu v velike in splošno zadovoljnost vseh poslušalcev. Slavnostni govor imel je podpredsednik Julij pl. Kleinmayer, ki je bil duša in voditelj vsej veselici in pripravi, ki so se delale za njo. S trikratnim živela presvitli cesarici, katero je občinstvo navdušeno ponovilo, sklenil je svoj govor. Deklamovala je gospodična G. D. iz Solkana, ki se po svojem spominu, notranjem čutu, primernem izrazu in splošnem kretnju sme meriti z vsakim deklamatorjem; le škoda, da je oder (ker preglobok) glas nekoliko šibil. Petje oskrbovali so goriški, St. Peterski in St. Andreški pevci pod vodstvom g. Mervica ter so z lepimi skladbami, katere so večinoma odlične peli, razveseljevali množično občinstvo. Valarider „Slovenca dom“ je jako prijetna skladba, ki je močno ugajala. Hribarjevo kantato je občinstvo stojé pralašalo. „Na boj“ in „Cerkvica“ (čveteropev) morala sta se ponoviti; z eno besedo: pevci so poslušalce popolnoma zadovoljili in so želi zasluženo pohvalo. Naj jim bo tudi tukaj izrečena najtoplejša zahvala, posebno pevecodjam posameznih oddelkov. Od St. Peterskih in goriških pevcev pač nimamo drugega pričakovali; a iznenadili so nas ugajeni glasovi iz St. Andreja, o katerih smo prej le malo vedeli. Ta večer pokazal je lep napredek v narodnem petju na Goriškem. Le tako naprej!

Igrci „Gluh mora biti“ in „Kje je meja?“ ste se prav dobro, izvrstno igrali. Pohvale med občinstvom ni bilo konca, dokler se niso igrali po vsaki igri zopet prikazali na oder. Prva igra je sama po sebi težavna, a igralci so jo dobro izvršili. Boštjan, Bonifacij in Davorin pokazali so, da so za oder prav dobre moči in da bi v tem oziru društvu lahko še mnogo pomagali. Milka rekla je svojo nalogo v občo zadovoljnost; Stefan imel je jako majhno ulogo. V drugi igri odlikovala sta se kmeta Križ in Kralj; prav dobro izvršila je svojo nalogo Marijana; Polonica naredila je na vse pričujoče se svojim igranjem jako prijeten utis, dani je bila prvič na oderu. Zvečiga zasluži vso hvalo za marljivost in vztrajnost, s katero je rešil svojo nalogo. Igrci ste bili izvrstni in želite bi bilo, da bi igralci avstrijski čitalni svoj nalogi ter večkrat zabavali podporničarje na tako prijeten način, kakor preteklo nedeljo. Večina navedenih moči delala bi čast vsakršnemu društvu. Hvala jim; hvala posebno Kralju, ki je vabil od prvega začetka in vodil do zadnjega konca.

Po deseti uri končala je beseda in tedaj bi bila morala začeti domača zabava. Tretjina občinstva našla je prostor v Marinijevi gostilni, v kavarni, v čitalnični bralnici in na hodniku, a dve tretjini morali ste oditi, ker ni bilo več prostora. Ko je bilo še nekoliko minucij odšlo, potem so se vsi mogli

ostali združiti v spodnji dvoranci, kjer se je še nekaj časa nadaljevalo petje, pomešano s krasnimi napitnicami in lepimi odgovori. Kdor se je večera udeležil in ni bil preveč na temem, se bo gotovo z veseljem spominjal, kako je „Slov. bralno in podporno društvo v Gorici“ slavilo imendan presvitile cesarice.

V St. Petru 25. nov. — (Zlobna predrznost tatov.) V noči od nedelje do ponedeljka so zlobni tatovi nekemu kmetu pograbil 7 kokešij. Peterin so glave porezali ter jih pred hišo v hvaležen spomin razmetali dve so pa z glavami vred odnesli. A to ni nič kaj čudnega v St. Petru, marveč jako navadna tatvina. Ali to, kar so tatovi še dodali, je včas preveč. Šli so v male kmetovo štalo in tam kaj ognja zanesli; pozreje pa se odnesli še ene vreče in štalo, da so pospravili kokeši.

Gospodar je zjutraj prišel v štalo naletel se na tleče oglje, ko je slučajno stopil na kraj, kjer so topovi karili. Kako se je revež moral prestrašiti! Štala je majhna in nizka; skozi redke dilje seno v štalo štrli, kar sem sam videl. Kako lahko bi bil požar nastal in ubogi kmet bi bil trpečen v nesreči po tako zlobnih, predrznih lopovih, katerih zlobnost in predrznost nimate nobene meje. Žalostno!

Politični razgled.

Koncem minolega tedna objavil je grof Kalnoky tudi avstrijski delegaciji svojo razpravo v zunanji politiki, ki je že iz obravnave v madjarski delegaciji znana. Razgovor o Kalnokyjevi razpravi je pokazal, da so vsi udje avstrijske delegacije edini v tem, da se ohrani mir, dokler se to strinja z interesi države. Čeh Matuš je rekel, da želi avtonomni razvoj balkanskih držav, ter priznava ministru zasluge v tem, da je ustavil srbsko-bolgarsko vojsko. Poljak Hausner izjavil se je v imenu Poljakov, da tudi oni hočejo mir, a odobrava bližanje angleški državi. Kalnoky je hvalil Bolgare in povedal, da se nemško-avstrijska zveza ni nikako predragačila. Nato so nekateri levičarji prav hudo Rusijo napadali. Obravnavalo se je tudi že o kreditu za Bosno in Hercegovino, ki se bode polagoma plačal, o železnih in davkih v teh deželah. Odsek avstrijske delegacije o proračunu zunanjega ministerstva je tudi že sestavil poročilo, v katerem se je izrekel, da jemlje ministrove izjave o zunanji politiki na znanje ter goji nado, da se bo ministru tudi zanaprej posrečilo, da bode interese države v polnem obsegu čeval. Jednako glasi se poročilo ogerskega odseka. — V Galiciji odstopil je dosedanji deželni maršal, kateremu je grof Tarnovski naslednik. — Govori se, da se snidejo deželni zbori okoli 10. decembra t. l.

V Zagrebu otvoril se je sabor, Ante Starčević prašal je bana, kaj nameravajo odločujoči avstrijski krogi, ko bi se od naše države zahtevalo, da ostavi Bosno in Hercegovino. Ban je osorno odgovoril ter poudarjal, da taka interpelacija ne spada v deželni zbor.

Zanimivost zunanje politike suče se še vedno o bolgarskih zadevah in v tem oziru je poročati, da je general Kaulbars z vsemi ruskimi poslaniki zapustil Bolgarijo. Uzroke svojega odhoda napovedal je regentstvu rokč, da iz vsega razvidi, da ima slednje namen Rusom nagajati. Odpotoval je v Carigrad, kjer je obiskal velikega vezirja in ministra zunanjih zadev. Kaj bode sledilo sedaj, ne dá se še razsoditi. Ruski fisti pišejo jako srčito, vsi so za vojsko. Čudno je, da je Rusija postavila ruske podanike v Bolgariji pod francosko varstvo in ne pod nemško, kakor se je pisalo in pričakovalo. Vsled tega sklepajo nekateri, da če pride do vojske, bi šla Avstrija, Nemčija in Anglija proti Rusiji in Franciji. Od Italije se je sploh mislilo, da se bode Avstriji pridružila, a novejša poročila pravijo, da ostane mirna in bode le opazovala, kaj in kako se godi. V Rimu predložil je minister zunanjih zadev parlamentu poročilo o bolgarskih zadevah, iz katerih pa ni razvidno, bode se li Italija sem ali tje obrnila. Iz onega poročila je pač razvidno, da priznava Italija Rusiji v Bolgariji nekako predpravo, da se strinja z drugimi velevlasti v tem, da je treba kmalu voliti kneza, da bi bilo konec homatijam v Bolgariji,

ter da pripušta predlog Rusiji, katerega bode ona odobrila, ako bodo druge države jedine v tem prašanji.

Domače in razne vesti.

Slovenska čitalnica v Gorici priredi v soboto dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer besedo z naslednjim zaporedom: 1. „V ljubem si ostala kraji“, vgl. A. Nedvč; mešani zbor. 2. Deklamacija. 3. „Nazaj v planinski raj“, vgl. A. Nedvč; mešani zbor. 4. „Po jezeru“, vgl. Fr. S. Vilhar; sviranje na glasoviru. 5. „Pozdrav“, vgl. A. Nedvč; meški zbor — samospovom. 6. „Plavaj ladja moja“, vgl. Kücken; ženski zbor — spremljevanjem na glasoviru. 7. „Večer na Savi“, vgl. Iv. pl. Zajc; meški zbor — spremljevanjem na glasoviru. 8. „Filozof“, šoloigra, poslov. M. Vilhar. Po besedi domača zabava. Vstopnina za ude in goste 40 kr., za družino 1 gl. Slavno občinstvo iz mesta in z dežele opozarjamo na ta mnogovrstni in raznolični spored ter je vabimo, naj bi se udeležilo v prav obilnem številu te prve besede, katero nam napravi letos goriška čitalnica.

Veterani slavili so preteklo nedeljo najvišji imendan Njenega Veličanstva presvitile cesarice Elizabete ter so praznovali obletnico ustanovitve svojega društva in blagoslovljenja društvene zastave s sv. mašo, katero je imel monsignor Stefan Benau, častni veterani, v cerkvi sv. Ignacija ob 9. uri predpoludne. Veterani iz Gorice in iz okolice prišli so pred 9. ura z godbo in z zastavo na Travniki, kjer so počakali Njegovo vzvišenost barona Pretisa, ob čegar prihodu je godba zaigrala cesarsko himno. Cerkvene slovesnosti udeležili so se tudi: baronica Rechbach rojena grofinja Coronini, dvorni svetovalec Franc baron Rechbach, polkovnik Henrik Adrowsky, c. k. okrožne sodnije Pavel Sbiha in druga gospoda. Po maši so veterani defilirali pred gospodom namestnikom. Na brzojavno čestitko zahvalila se je presvitla cesarica še tisti dan.

Božičnica priredi se tudi letos otrokom slovenske dekliške šole in otroškega vrta, katere se bodo mogli udeležiti tudi roditelji otrok ter podpiratelji in prijatelji rečenih zavodov s svojimi otroci. Ker so šolski prostori v to premajhni, nadejati se je, da pomore slavna čitalnica s svojimi lepimi in pripravnimi prostori za namenjeno slavnost. Prijatelji nežne mladine se uljudno vabijo, da bi tudi letos, kakor lani, pripomogli z radodarnimi darovi k tej svečanosti. Razen denara sprejemajo se tudi darovi v blagu, ki je sposobno za božična darila otrokom. Otroci uže zdajna poprašujejo, kdaj bo sv. Božič, ali jim tudi letos kaj prinese.

Jožef Budan, podučitelj na tukajšnji c. k. deški vadnici, imenovan je učitelj v istem zavodu in poučuje v italijanskem oddelku. Ker je rodom Slovenec, zagnali so goriški italijanski listi hrup, kakor bi se Italijanom ali italijanskim otrokom s tem krivica godila. Najpametnejši med njimi trdi, da je slišal Budana na ulici slovenski govoriti in meni, da to je velika pregreha, s katero bi se ne smel omejevali učitelj italijanskih otrok. A nam je znano, da tudi sodelovalci in pristaši tega lista govorijo slovenski, kakor kupujejo kruške in jabolka, kadar vložijo kmeta v svojo štacuno, kadar hvalijo svojega odvetnika kot najboljšega jezičnega doktorja, kadar berejo ali sestavljajo Slovence italijansko pismo. Če torej ti bratje čiste krvi italijanske rabijo slovenski jezik, kadar jim nese dobiček, zakaj bi se ga ne poslužil učitelj, ki je rojen Slovenec, kadar sreča svojega slovenskega brata? Sami se prej premenite v trde Italijane, gluhe za slovenski jezik in denar, potem se le zahtevajte to od učitelja svojih otrok.

List, katerega navadno ne imenujemo, toži, da se italijanski otroci slabo učé, da neumejo svojega jezika in da ga ne znajo rabiti, ter bi hotel reči, da tega so krivi slovenski učitelji, vendar si ne upa, ker dobro vé, da učenci iz državne vadnice so vsaj toliko izurjeni v italijanščini, kolikor učenci mestne deške šole, kateri gotovo ne bo odrekal izvrstnih učnih močij. Da italijanski otroci slabo napredujejo v znanju italijanskega jezika, je čisto naravno, ako slišijo doma tak jezik, v kakršnem piše poulični list svojim potpečljivim čitateljem, in kakoršen govorijo mnogi italijanski omikanci, da molčimo o nižjem ljudstvu. Čuditi bi se bilo, ako bi otroci pri takih domačih razmerah bolje napredovali. Slabega napredka niso krivi učitelji, ampak pomanjkanje italijanskega jezika pri roditeljih, ki vežejo grgarščino z ločnščino. Kateri modriji more iz take ilovice narediti toškanske lonce? Da je g. Budan sposoben podučevati italijanske otroke v italijanskem jeziku in italijanski jezik, spricuje občina, ki ga je bila izvolila za svojega učitelja. Goriški „Corriere“ zatrdi stokrat, če kdo želi, da tista občina je čisto italijanska in da bi delal krivico njeni narodnosti, kdor bi trdil, da diha ali da je dihal kdaj slovenska duša na njenem ozemlju. Torej mora biti vsaj za Italijane verodostojna priča.

Neki drug list se izpodtika nad tem, da je Slovenec imenovan za italijansko šolo, ter pravi, da se

bo delat opomb, ker bi bile brez koristi. V tem ima prav, da njegove opombe bi bile brez koristi, pa tudi nevarne, kajti lahko bi kdo odgovoril, da kakor v šolah, tako naj se tudi v uradih spoštuje narodnost, in da kakor je deželni šolski svet priskrbel italijanskim otrokom učitelja, ki ume njih jezik in je sposoben poučevati jih, če tudi mu ni mati Toškanka, tako naj deželni odbor priskrbi deželi take uradnike, ki so zmožni občevati z ljudstvom, s katerim jim je opraviti. Deželni odbor naj bi šel v tem oziru v šolo k deželnemu šolskemu svetu, ki je dal Italijanom učitelja Slovenca, — a sposobnega za njegov posel.

Tretji list, kateri je nedavno objavil program, v katerem pravi, da ne gleda na narodnost, ampak samo na vero in državo, meni o tej priliki, da bodo od zdaj naprej za slovenske šole imenovali italijanske učitelje. Ne vemo, v kaki zvezi je to mnenje z označenim programom, in zdi se nam, da je list pri tej priliki nanj pozabil. Ako dvomi na sposobnosti učiteljevi, naj razodene svoj dvom; a sposobnost je dokazana po državnih uradih, katerim gre vera, zato menimo, da je ne zanika. Ako je o njej prepričan, potem ne vemo, kaj mu še ostaja opominjati kot katolični in državljani. Kar zudene mnenje samo, mu lahko uže danes odgovorimo, da mu ni treba čakati prihodnjih časov, ampak da se more iz preteklih prepričati, da se za slovenske otroke imenujejo učiteljske moči, ki so po rojstvu italijanske. Ali ni imenoval naš mestni šolski svet slovenskim otrokom v Stari Gori učitelja Italijana? takega, ki niti ni potrjen iz slov. jezika? Na državni dekliški šoli imamo dva take izgleda; a Slovenci nismo da bi se radi tega potoševali, temveč smo teh dveh močij veseli in ponosni na nji ter jima izročamo s popolnim zaupanjem svoje deklice v poduk, ker če tudi po rojstvu in družini italijanske narodnosti, so za poduk slovenskih otrok in slovenskega jezika popolnoma sposobni. Ako ste dobili v novem učitelji tako moč, bodite Bogu hvaležni in ne delajte opazek radi narodnosti učiteljeve. Ako vam je v resnici ležeče samo na pravici in na blaginji narodov (brez razlike narodnosti), pogledjte razne urade v Gorici in drugod, in videli boste sodnike, upravnike, svetovnike itd., ki ne razumejo občinstva, s katerim imajo opraviti. Tu povzdignite svoj glas in zahtevajte znanje jezika (če tudi slovenskega), in tedaj spricate, da vaše prizadevanje je katoliško, to je splošno, za vse in ne le za eno narodnost. Koliko mora prenašati v raznih uradih ona večina goriškega prebivalstva, ki ne ume italijanskega jezika, in kedar se je kdo potegnil za njo? Ako je kdo v teoriji priznal, da ima ona enake pravice z manjšino, zdela se mu je že junško delo (in včasih je tudi bilo v resnici). Slovenci ne zahtevamo, da bi bil vsak državni ali deželni služabnik, ki je med nami, Slovenec, pač pa, da naj bo kos svoji nalogi, torej tudi jeziku. S tem bi smel biti zadovoljen tudi list, ki se ne peča z naročnim prašanjem, temveč le z vero in državo.

Goriški surovež iz dobre hiše, baje srednješolec, kolovratil je s svojim kolovratom, kateri mu pravijo velociped, pretekli ponedeljek popoldne čez Korenjo. Po cesti, ki se vzdiguje na Gorišček proti Rutterjevi palači, pomikal se je težko obložen voz, zraven njega stopala je kmečka ženska z jerbasmom na glavi. Goriški klativitez da znamenje s svojim kolovratom, da bi se mu žena ognila; ali ona ni znamenja slušala ali pa ga ni umela in je šla mirno svojo pot. Ko je bil velocipedist že blizu, opomnijo jo nanj drugi ljudje in žena skoči hitro v stran. Med tem drži nadobudni mladič mimo voza in ko pride vstric žene, porine jej z roko jerbasa raz glavo, da se jej obone k zemlji. Ročno je žena jerbasa ujela, da jej ni padel na tla; ali v jerbasu je imela steklenico, napolneno z oljem, ki se je z jerbasmom vred obrnila k tlu, da je začelo olje iz nje teči. Urna ženska je tudi sklenico ujela za vrat, da se jej ni ubila, ali olje jej je steklo na tla. Vsi navzoči, ki so bili priče mestni surovosti, so glasno godrnjali nad girdalnim ter pomilovali ubogo žensko. Kmetica prinesla je prodajat svoj pridelek ter ga je dala meščanu, ki bo imel pri kupčiji dobiček; pri drugem kupila je olje in drugo blago, katero jej je meščan z dobičkom prodal; a zdaj pride morda sin onega kupca ali tega prodajalca ter uniči ubogi ženi trud mnogih dni in daljne pot. Mesto bi moralo dajati deželanom lepe izgleda, a ne dražiti in vznemirjati jih s takim nedostojnim postopanjem nekaterih posameznikov. Mestni župan izdal je ukaz, kedar in kje naj se rabijo zgoraj omenjeni kolovrat, a stražniki naj pazijo, da ne bodo ukazni tudi batančno izpolnivali. Bog varuj, ako zajde v našo mladino tak surov duh, kakršnen se kaže v tem slučaju; bali se nas bodo celo gorjani. Vedno zabavljanje nekkih listov proti avstrijskim državljanom, zvestim Slovincem, gotovo ni brez vpliva, da se pojavljajo tako surovi čuti, kakršnen je gosposkega mladiča proti kmečki ženi. Kmetki fantje, ne posnemajte gosposkega surovca!

„Corriere“ se silno jezi, ker bi bil neki uradnik na tujeknji pošti zapisal na recepis, ki ga je dal od pisma, namenjenega v Koper, ime isterskega mesta v slovenskem, a ne v italijanskem jeziku, ter pravi, da to so otročje demonstracije proti narodnosti goriških meščanov. Na to moramo „Corriere“ odgo-

voriti, da v mejni grofiji isterski so deželni jeziki hrvatski, slovenski in italijanski, v poknezeni grofiji goriški pa slovenski in italijanski, in da vsi d tega je ime pravilno pisano v vsakterem teh jezikov, ako posebne okolščine drugače ne zahtevajo. Glede narodnosti goriških meščanov se „Corr.“ jako moti, ako meni, da je ta izključljivo italijanska. Mestni župan je v starešinstveni seji javno priznal, da imamo v Gorici nemško naselbino, in gg. mestni očetje so to molče potrdili. Da ima Gorica tudi meščane slovenske narodnosti, spričuje otroški vrt v ulici Sv. Klara, pred katerim svari „Corr.“ svoje pristaje kot pred ne vem čem. Kako more torej poštnega uradnika grajati, če bi bil tudi v resnici zapisal Koper in ne Capodistria, in kako more reči, da žali s tem narodnost goriškega meščanstva? — Ali vé „Corr.“ pa tisto, kar pripoveduje „Naša Sloga“ v številki 46, da je namreč neki uradnik na goriški pošti poslal imenovan list v Trst nazaj, ker je bil pisan naslov adresatov v hrvaškem jeziku, kateremu je bilo dodano: Gradiška — via Görz? Kateri poštni uradnik je tako neveden, da bi ne vedel, kaj je Gradiška? in kolikokrat se nposlojejo nemška pisma, če tudi kdo zapiše Gradiška in ne Gradišca? Odkod torej to, da se je poslal list nazaj? — In drugega slučaja, o katerem je pisala „Edinost“ v št. 91., ali „Corr.“ ne pozna? V Koper došla je slovenska prikaznica in uradnik obdržal jo je cel mesec, ne da bi bil izročil denar adresatu. Ali se je godilo to iz spoštovanja do slovenskega deželnega jezika? Disciplinarna preiskava pokaže, kaj je temu krivo.

Izgredi med civilisti in vojaki trpijo še dalje in ne vé se, kedar bo tega konec. „Corriere“ prinesel je povesti, kako so 4 vojaki na Stolnem Trgu ranili 20 letnega mladeniča in kako je vojak v klanec, ki pelje na Grad, ranil 40 letnega moža. V obeh slučajih navaja list le povedbe ranjencev, ne da bi imenoval katero pričo. Torej se ne more vedeti, kaj je na tem. — Preteklo nedeljo bili so izgredi, kakor pravijo, na 5 krajih v mestu. V neki krmi blizu gledišča razpri so se trije rokodelci z enim podčastnikom in enim civilistom. Ko so poznaje rokodelci (?) našli podčastnika na Telovadnem Trgu, uzeli so mu orožje; zato so jih drugo jutro zaprli. — Isto noč šla sta dva podčastnika z dvema gospema in enim gospodom mirno mimo mestnega vrta, kjer je bilo nastavljenih 8 do 10 civilistov. Eden teh približa se vojaku, ki ni nič slabega slutil, izdare mu sabljo in zbeži z ujo. Začel se je divji lov, o katerem priča, ki je vse to videla s svojimi očmi, ne vé, kako je končal. Civilist, kateremu so drugi pomagali, mahal je s sabljo in ni pustil do sebe. — Na Kornji teklo je nedavno kakih 10 postopačev za vojakom, kateremu so prej uzele bodalo in kapo. Tako postopanje od strani civilistov ni mestu v čast; če valed tega kateri vojak zgubi potrpljenje in mahne na levo ali na desno, je skoro naravno, ker ni druzega pričakovati. Zato priporočamo slavnemu županstvu, naj postopa prav strogo proti civilistom, ki dajejo povod preprirom.

„Pro patria“, v Gorici je že začela svoje delo in sicer prav lahko. Sklenila je prošnjo na mesto, naj bi oso iz blagajnice, v katero donajamo tudi Slovenci, plačevalo še novih italijanskih otroških vrtov. Kot zastopnika pri občenem zboru v Roveredu na Tirolskem izbrala je deželnega uradnika, ki se je mudil nedavno v Firencah in ki je volitev tudi sprejel. Radovedni smo, ali mu dovolj deželni odbor potrební odpust in kako bo poročal dež. zboru o njem.

Obesil se je nedavno v ulici Tre Rê neki kmet, ki je imel 62 let, ker mu je gospod dal odpoved in bi bil moral zapustiti hišo, v kateri je prebil vse svoje življenje, v kateri so se rodili njegovi otroci, ki so že vsi odrasli. Zopet nov dokaz, kako peša versko prepričanje uže med prostim ljudstvom, o katerem se nekdanj niso ališale take reči.

Mladi tatovi pokazali so se tudi v Gorici, ali sreča jim ni bila dolgo mila. Trije dečki, katerih prvi ima 13, drugi 14, tretji 16 let, udri so pred nekaterimi tedni v neko štacuno v Raštolji in so odnesli 48 gid., za katere so si kupili pištolo in 4 nože. Štacunar ni opazil kaj trtine, ali mladiči so se po nesprevidnosti sami izdali in tedaj so jih zaprli. Čudno, da dandane, ko se čuva nad italijansko narodnostjo mesta kot nad punčico v očesu, ni varnost v mestu nič večja od prej.

Na Koroškem odpove se baron Pino poslanstvu, kakor listi pripovedujejo. „Corriere“ pravi, da potem bodo kandidovali tam Kleinmayerja, zdaj profesorja na Koperskem gimnaziji, zagrizenega slovenitelja. „Corr.“ ne vé, da je g. K. uže štiri leta v Gorici, in ga torej ne pozna; a to ne brani, da ga imenuje slovenskega zagrizenca. S kakim prepričanjem in na kateri podlagi? Tu vidimo zopet temeljnost liberalnih Italijanov, kadar hočejo udrihati po Slovincih.

„Sočina članka“ o zadevi vikarijev goriške nadškofije nista ostala brez uspeha, ampak sta blagodejno vplivala na vikarije in tudi na druge kroge, da se se začeli bolj zanimati za celo stvar, da jo razmotriyajo od vseh strani in si mislijo še dr-

god razlogov, ki poterjujejo vikarijev samostalno pastirsko službo. V drugem članku je bilo rečeno, da bi bilo dobro, ako bi si vsak vikarij izprosil od prevzvišenega nadškofa in rekurzu priložil potrdilo, v katerem bi nadškof le priznal tudi pismeno, da so vikariji neposredno od njega pooblašteni k pastirovanju v svojih cerkvenih občinah, kar uže tako dejansko priznava. Danes pa čt. gg. vikarijem naznanjamo, da nam za zdaj takega potrdila skoraj ni treba; imamo že dva odloka, katere določno izrekata in potrjujeata, da imajo vikariji goriški vse župniške pravice. Prvega je izdal ranjki škof goriški Walland s porazumom deželne vlade tržaške in nam ga je poslal z malo opazko v prepisu g. vikarij gradenski druzega pa je izdala deželna vlada, tržaška sama in smo ga prejeli od druge strani. Glasi se prvi v izvirniku tako le:

N. 199. Venerabili off. decanali. Quam in hac dioecesi goriensis plures ecclesiae filiales propria bona et facultates possident, ab ecclesia parochiali matricis plus minus distantes existant, ad quas proprii Capellani, a Parocho ecclesiae matricis quidem dependentes, attamen iuribus parochialibus gaudentes resident, Excoelum caes. reg. Gubernium literale decreto Tergesti die 8. va huius N. 3261 dato propositionem ipsi factam, ut ejusmodi Capellani administrationem pecuniarum ecclesiarum et bonorum fundationum tribueretur ad faciliorem, accuratorem et vigilantiorum reddendam administrationem iam approbavit, ut dicti Capellani sicut Parochi pro justa administratione responsabiles sint, ad rationabilis quotannis pro suis ecclesiis conficienda concurrens eademque sua subscriptione firmare debeant....

Itaque vener. off. decanale hoc decretum omnibus subordinatis Parochiis et Capellanis iuribus parochialibus munitis pro notitia et norma notum reddidit, nostroque nomine Capellanos, ad quos pertinet, monuit ut administrationem pecuniarum ecclesiarum et fundationum appertinentium, secundum normam Circularia Gubern. d. d. 19. Febr. 1880 N. 8059, quod eulque Capellano communicandum erit, cum Camerariis solliciti et conscientiose gerant, et quae in hunc finem ipsi seors et prae manibus habere necesse est, a Parochia ecclesiarum matricum exquirant.

Ex off. Epalli. Goriensis 24. Febr. 1883.

Josephus Epp.

S tem dekretom izdanim v soglasji s Tržaško vlado priznane so bile tadanjim kaplanom (sedanjim vikarijem) župniške pravice (iura parochialia) ktere je Tržaška vlada pod Stadion-om l. 1844 z novim dekretom potrdila, ki se glasi:

N. 8069. Vom k. k. Gubernium im österr. österr. österr. Kantonlande an das k. k. Kreisamt in Görz.

Das österreichische Kirchenrecht unterscheidet zwischen Local-Caplänen und Caplänen. Die letzteren sind nicht installierte von der Mutterpfarre abhängige Kuraten, gewöhnlich exponierte Capläne genannt, welche alle pfarrlichen Rechte an Ort und Stelle ausüben berechtigt sind, wodurch sie sich auch von Festival- und sonstigen Caplänen, die zur Ausübung der pfarrlichen Rechte nicht berechtigt sind, unterscheiden. Triest am 27. April 1844.

Z ozirom na te pravice hotel je ranjki knezo-nadškof Andrej dati tem kaplanom pristojniše ime: župniških vikarijev (Vicarij parochiales).

On sam mi je razkladal, ko sem iz Kobarijskega kaplana postal vikar Ponikovski, da je namreč po pravilih latinskega jezika „Vicarius parochialis“ vse kaj druzega ko „Vicarius Parochi“; prvi pastiruje v imenu nadškofa in je od istega „iuribus parochialibus munitus“, drugi pastiruje v imenu župnika, ki je ali bolan, ali na popotovanji, ali drugače zadržan; prvi je „dependens“ v prvi vrsti od nadškofa, drugi najbolj od župnika, kateri mu dá in določi službo.

Prememba imena kaplanov v ono vikarijev dobila je potrjenje z dekretom visokega c. k. ministrstva za nauk in bogočastje od 9. avg. 1863 št. 8354 C. U., ktereja je Tržaška vlada v Gorico poslala z dopisom od 22. avg. 1863 št. 11273 VII. in katerega je knezo-nadškofješki ordinarijat objavil iz tega leta 14 sept. št. 1567.

GRADENSKI VIKARIJ.

Zahvala.

Vsem, ki so nama bodisi pismeno ali ustmeno izrazili svoje sočutje, kakor tudi občinarjem, ki so v tako obilnem številu spremlili nama predragega šestletnega sinka

KAZIMIRJA

k zadnjemu počitku; izrekava podpisana najtopljšo zahvalo.

Št. Ferjan, 22. novembra 1886.

Žalujoča Janez in Ana Jag.

Dr. Adolf Gollob
odprl je
odvetniško pisarno
v Magistratnih ulicah (Via Municipio)
h. št. 17, I. nadstropje.

ČL. Listnica uredništva. Gg. dopisnike, katerim nismo mogli ustreči, prosimo potrpljenja. — Č. g. vik. P. S.: 2 gld. 20 kr. zapisi smo za „Soča“ do konca leta; 1 gld. 20 kr. deli smo za rekurs (prepis in poštnina); ostali 1 gld. 60 kr. Vam je na razpolgo.

Vojaška zlatanina.

Franz Kühmayer & Comp.
V Požunu. Pressburg.

Priporočajo svoje c. k. priv. bogate potrebne in poslačeno blago z drata in potrebnimi za uniforme, ki imajo 30-35 odstotkov alkatne rade, ki so bile odlikovane na danajski avstrijski razstavi z dvema največjima odlikama in na razstavi v Budapešti z velikim častnim diplomom Edina tovarna v Avstro-Ogorski, ki izdeluje samo od zlatih do konca. Ceniki brezplačno. Posočna vojaška zlatanina in srebrnina odstopajo se po najpoštenjši ceni ali pa se zamenjuje s novo.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu naznanjam s tem da sem odprl v Sežani (na Primorskem) trgovino z žganjem in z likørji na debole, ter se priporočam gospodom kupcem, krmarjem itd., da bi me blagovoljno obiskovali, z zagotovilo, da se izvršijo prijazne naročbe z vso poštenostjo.

S š spoštovanjem
JOSIP KANTZ.

Ceniki in uzorci pošljejo se na zahtero poštne prosti.

Št. 295 Op.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da bo dne 6. dec. t. l. začela javna dražba (kant) nerešenih zastav III. četrt leta 1885, t. j. tistih, ki so bile zastavljene julija, avgusta in septembra 1885.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl novo krčmo na Kornji (Riva Corno) v Gorici, pod imenom „Pri pomladi“ (Alla primavera.) Priporočam se pri tej priliki slavnemu občinstvu, naj me blagovolji počastiti z mnogoštevilnim obiskovanjem. Prizadevati se hočem, da ustrezem svojim obiskovalcem s hitro in natančno postrežbo, z dobrimi jedmi in pijačami, in vse to po primerni ceni.

Uljudno udani
Valentin Orazietti
bivši postrežnik pri „Zlatem Levu“.

Eau de Hébé

(Hébina voda), orijentalno lepilo (ni barvilo), zboljšano in mnogovrstno skušeno po prof. dr. Holly, dela telo naravno voljno, belo in polno ter odpravlja lisaj, bradavice in vzorec na obrazu. Prodajalci: J. Cristofolletti, dvorni lekar v Gorici; Praxmarer, Prendini, lekarja v Trstu; Ed. Mahr v Ljubljani; Pellé v Celju; Martinz v Mariboru; Rodinis v Pulji; Tromba v Rovignu.

HAIR-MILKON

(mleko, ki pomlaja lase) daje lasem prvotno barvo iz mladih let. — Nikoli ne poblede! — Popolno neškodljivo! — Velika steklenica stane 2 gld. — Prodajalci: J. Cristofolletti, dvorni lekar v Gorici; Praxmarer, Prendini, lekarja v Trstu; Ed. Mahr v Ljubljani; Pellé v Celju; Martinz v Mariboru; Rodinis v Pulji; Tromba v Rovignu.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da v sredo 24. t. m. je odprl krčmo, katero je vzel v najem, pod imenom

COLOSSEO-KOLOSEJ

v prostorih stare Bierhalle, ulice Teatro št. 10 ki so popolnoma in lično popravljani ter priakrbljeni z vsem, kar je treba k postrežbi.

Ob enem naznanja podpisani, da je prenesel v isto hišo svojo štacuno za divjačino, in med tem ko se zahvaljuje slavnemu občinstvu za obilno dosedanje podporo, se nadja, da se mu ta ohrani, ter obljublja od svoje strani da svari vse mogoče, da bi zadovoljil svoje odjemnike in goste, bodisi v štacuni z vedno bogato zalogo, bodisi v krčmi s izbranimi vini, pivo in dobrih jedi, s hitro in natančno postrežbo, kakor tudi z niskimi cenami.

Slavnemu občinstvu predani
Ludovik Kebatj

ANTON CEJ,

slikar v Škofji-Loki na Gorenjskem,

se priporoča preč. duhovščini in farnim predstojništvom za izvrševanje vsake vrstnih slikarskih del, altarnih slik, križevih potov, božjih grobov in cerkvenih zastav, ter vsakega v to stroko spadajočega dela, ter zagotavlja hitro izvrševanje z ličnim delom in po nizki ceni.

Ravnokar izišle!

„PRICE BOŽJEGA BITJA“.

Jako priučna knjižica dojde povsod dobro, kjer je le še iskrica vere v Gospodarja nebes in zemlje. — Predstava duhovščina vernemu narodu izvestno jako ustreže, ako ga opozori na to v današnji brezverni dobi jako primerno delce. Na prodaj je pri založniku

Dragotinu Hribar-ju,
v Ljubljani na Bregu št. 10, pri Blazniku in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani;
ter veji **samo 25 kr.**, po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 12, pošljejo se mu franke.

SAMO

v največji krojačnici in zalogi
GOTOVE OBLEKE
IGNACIJA STEINERJA
v Gorici

nahaja se vedno na poljubno izbiro izdelane obleke najnovejšega kroja za može in za otroke od 3 let naprej po najnižjih cenah.

Posebnosti

v modnih stvarih za gospode, n. pr. Mentikef, Havelak, Ulsterkeat, nepremočljivi plašči za deč, kožuhovine, gete, gomaše, toliko za lov, kolikor za sprehod in dom.

Novosti

toliko za gospe, kolikor za mladenke in dekleta v veliki in raznolični množini, z uzorci iz prvih tovarov iz Pariza, z Dunaja in iz Berlina gledé Watterproof, Sacchetti, Dolmann, plašči, kožuhovine, nepremočljivih halj iz gome, jop vseh barv in v raznih oblikah, in vse to v posebni sobi, ločeni od štacune, kjer je vse preskrbljeno za primerjanje.

Osrednja zaloga

izvirnih jop prof. J. Jaeger-ja po tovarniških cenah in odej po istem sistemu.
Bogata zaloga toliko zunanjih kolikor domačih rob za šivanje po meri.

Za častito duhovščino

zimski plašči, površne suknje, talari, hlače, jopiči, domača obleka v veliki izbiri.

LEKARNA TRNKÓCZY,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbrano skušanih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajarskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijaceljske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN.
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKÓCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vpeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasnanje, gliste, bolezni na vratnici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

SVARILLO! Opozorjamo, da so tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele udje in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Matičku“ z araven slovaščim znamenjem. 1 stekl. 50 kr., tucat 4 fl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite. Schumacher.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, jetiko, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice.

ne smejo bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasnanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skatenem želodcu, jetrih in obilnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljah: 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto na manj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, begavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, plućnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kapitnih boleznih, otrpjenji v boku, v križi ud. pri otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, otisčanji od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl.

z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta rešitelja zdravila se samo prava dobijo
v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani
zraven rotovža
in se vsak dan s pošto razpošilja.